

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ УКРАЇНИ ЗА ІНДЕКСОМ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

Чухлова Г.

Національний університет харчових технологій

Для визначення рівня конкурентоспроможності країни використовується індекс конкурентоспроможного розвитку або індекс конкурентоспроможності, розробленого організаторами Світового економічного форуму. Цей індекс у 2005 р. обчислювався для 117 країн світу і публікувався у формі «Глобального звіту про конкурентоспроможність» [1, с.15].

Індекс конкурентоспроможності формується з таких трьох показників: показника технологічного розвитку країни; показника громадянських інститутів та показника макроекономічного середовища. У свою чергу, ці три показники обчислюються на основі використання 47 наборів даних про стан трансферу технологій та інноваційного розвитку країни, рівень розвитку інформаційних та комунікаційних технологій, рівень видатків країни на дослідження і розвиток, рівень іноземних інвестицій, рівень незалежності бізнесу від уряду, рівень корупції в країні та ін [2].

У таблиці показано місце низки країн у світовій економіці за загальною конкурентоспроможністю в період 1999-2005 рр. Країни згруповані за блоками:

- розвинуті країни;
- країни, що розвиваються;
- країни перехідної економіки, включаючи Україну, Росію та інші постсоціалістичні держави [2].

Дані таблиці свідчать, що економіки Скандинавських країн і США характеризуються високим рівнем конкурентоспроможності. За ними йдуть розвинуті країни Західної Європи, а також Японія і Канада.

Група країн з перехідною економікою досить неоднорідна. Вона включає країни Балтії та низку країн ЦСЄ (Чехія, Угорщина, Словенія), які займають високі місця у світовій економіці за загальною конкурентоспроможністю. Водночас пострадянські країни, особливо Росія і Україна, не відзначаються високою конкурентоспроможністю і займають відповідно низькі місця у рейтингу впродовж 90-х років ХХ ст. — першого п'ятиріччя ХХІ ст.

Дані таблиць свідчать про те, що країни з вільною економікою мають вищі індекси конкурентоспроможності порівняно з країнами із переважно вільною економікою, а останні, у свою чергу, вищі індекси порівняно з країнами невільної економіки. Серед нових членів ЄС-25 найвищого рівня конкурентоспроможності досягли Естонія, Словенія, Литва, Угорщина, Чехія [2]. Незважаючи на значний ресурсний, промисловий, науковий та інтелектуальний потенціал, Україна у 2005 р. за рейтингом конкурентоспроможності займала 84-те місце серед 117 досліджених держав.

Аналіз даних дає можливість стверджувати про існування стійкої кореляції між рейтингами економічної свободи і конкурентоспроможності, з одного боку, та ВВП на душу населення — з іншого. У країнах із високим рейтингом економічної свободи і конкурентоспроможності значно вищі середні показники ВВП на душу населення, ніж у інших, і ця перевага збільшується щодо країн з високим сумарним рейтингом ($R =$

PIEC + PIK). За цим показником Україна значно поступається як старим, так і новим членам ЄС-25. Проте серед країн Балтії та ЦСЄ лише Словенія наблизилася до рівня Греції й Португалії — найбільш розвинених країн ЄС-15.

Місце країн у світовій економіці за загальною конкурентоспроможністю

Країни	1999 р.	2000 р.	2001 р.	2002 р.	2004 р.	2005 р.
1	2	3	4	5	6	7
Розвинуті країни						
США	2	1	2	1	2	2
Фінляндія	11	6	1	2	1	1
Швеція	19	13	9	5	3	3
Сінгапур	1	2	4	4	7	6
Швейцарія	8	10	15	6	8	8
Японія	14	21	21	13	9	12
Великобританія	6	9	12	11	11	13
Канада	5	7	3	8	15	14
Німеччина	25	15	17	14	13	15
Іспанія	26	27	22	22	23	29
Франція	23	22	20	30	27	30
Італія	35	30	26	39	47	47
Країни перехідної економіки						
Естонія	—	—	29	26	20	20
Чехія	39	32	37	40	40	38
Угорщина	38	26	28	29	39	39
Словаччина	45	39	40	49	43	41
Латвія	—	—	47	44	44	44
Китай	32	41	39	33	46	49
Польща	43	35	41	51	60	51
Болгарія	56	58	59	62	59	58
Казахстан	—	—	—	—	—	61
Росія	59	55	63	64	70	75
Україна	58	57	69	77	86	84
Загальна кількість країн	59	59	74	80	104	117

За даними Звіту про глобальну конкурентоспроможність 2014-2015 рр., Україна зараз займає 76 місце в рейтингу індексу глобальної конкурентоспроможності, що дозволяє нам сподіватися на покращення ситуації після проведення реформ, запропонованих Президентом в «Стратегії-2020».

ЛІТЕРАТУРА:

1. Згуровський М. Україна у глобальних вимірах сталого розвитку // Дзеркало тижня. — 2013. — №19. — С.15

2. Україна піднялась на 76 місце в рейтингу глобальної конкурентоспроможності [Електронний ресурс] / — Режим доступу: http://zn.ua/UKRAINE/ukrainazanyala-76-mesto-v-mirovom-reytinge-konkurentosposobnosti-152112_.html

Науковий керівник: Салатюк Н.М.